

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Sancties Extramuraal

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum 4 maart 2026
Betreft Antwoorden Kamervragen over het artikel 'Kans op herhaling
criminelen jarenlang verkeerd berekend door reclassering'

Onze referentie
7214309

Uw referentie
2026Z03333

In antwoord op uw brief van 16 februari 2026, nr. 2026Z03333 deel ik u mede dat de vragen van het Kamerlid Coenradie (JA21) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over het artikel 'Kans op herhaling criminelen jarenlang verkeerd berekend door reclassering', worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

Bijlage(n)
1

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen

Vragen van het lid Coenradie (JA21) aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over het artikel 'Kans op herhaling criminelen jarenlang verkeerd berekend door reclassering' (ingezonden op 16 februari 2026, 2026Z03333)

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Sancties Extramuraal

Datum

4 maart 2026

Onze referentie

7214309

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel "Computer slechte voorspeller recidive" over risicotaxatie-algoritmen binnen de reclassering?¹

Antwoord op vraag 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de opvatting dat de bescherming van de samenleving tegen recidive de hoogste prioriteit moet hebben bij risicotaxatie?

Antwoord op vraag 2

De bescherming van de samenleving is een kerndoel van de reclassering. Risicotaxatie is daarvoor een belangrijk middel. Risicotaxatie moet verantwoord gebeuren om effectief bij te dragen aan die veiligheid.

Vraag 3

Kunt u concreet onderbouwen dat het gebruik van algoritmen binnen de reclassering leidt tot structurele discriminatie?

Antwoord op vraag 3

Het risicotaxatieinstrument OxRec maakt geen direct onderscheid naar ras of etniciteit. Maar volgens de Inspectie Justitie en Veiligheid kunnen de parameters "buurtscore" en "hoogte van het inkomen" mogelijk leiden tot indirecte discriminatie. Onderscheid op basis van buurtscore en inkomen kan onder strikte voorwaarden gerechtvaardigd zijn.² Zoals mijn voorganger in de beleidsreactie op het rapport van de Inspectie Justitie en Veiligheid over het gebruik van algoritmes door de reclassering heeft aangegeven, wordt in een verbetertraject van de reclassering onderzoek gedaan naar eventueel discriminerende elementen in de OxRec.³

Vraag 4

Is het juist dat variabelen zoals woonomgeving, inkomen en opleidingsniveau statistisch samenhangen met recidive?

¹ 'Kans op herhaling criminelen jarenlang verkeerd berekend door reclassering', NOS, 12 februari 2026 (<https://nos.nl/artikel/2602058-kans-op-herhaling-criminelen-jarenlang-verkeerd-berekend-door-reclassering>).

² Inspectie Justitie en Veiligheid, *Onderzoek naar gebruik van algoritmes bij de reclassering*, januari 2026, p. 28-29.

³ *Kamerstukken II 2025/26*, 29270, nr. 162.

Antwoord op vraag 4

Ja, dat klopt. De OxRec is ontwikkeld door onderzoekers verbonden aan de universiteit van Oxford. Bij de keuze voor het opnemen van verschillende variabelen verwijzen zij naar wetenschappelijk onderzoek, waaruit de samenhang van deze variabelen met recidive blijkt.⁴

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Sancties Extramuraal

Datum
4 maart 2026

Onze referentie
7214309

Vraag 5

Deelt u de mening dat het negeren van dergelijke factoren kan leiden tot een minder realistische risico-inschatting?

Antwoord op vraag 5

Ja, dat risico bestaat.

Vraag 6

Bent u het ermee eens dat statistische verschillen tussen groepen niet automatisch betekenen dat sprake is van discriminatie?

Antwoord op vraag 6

Ja. Zo zijn er bijvoorbeeld statistische verschillen tussen mannen en vrouwen met betrekking tot (herhaling van) criminaliteit. Ook leeftijd en verslaving zijn bijvoorbeeld variabelen die samenhangen met recidive. Het meewegen van die verschillen kan gerechtvaardigd zijn, maar moet onderbouwd worden.

Vraag 7

Klopt het dat algoritmen slechts ondersteunend zijn en dat de uiteindelijke beslissing bij de professional of rechter ligt? En hoe werkt dit proces?

Vraag 8

Waarom wordt in het publieke debat de indruk gewekt dat "de computer beslist", terwijl het om een hulpmiddel gaat?

Antwoord op vraag 7 en 8

Het klopt dat de algoritmen worden gebruikt als een hulpmiddel. Volgens de reclassering zijn de algoritmen niet doorslaggevend en vervangen het professioneel oordeel niet. Ze ondersteunen en fungeren als het ware als 'spiegel' bij de totstandkoming van het advies. Dit proces is volgens de reclassering ook zo in het beleid vastgelegd. Desalniettemin is het van belang om hier voortdurend alert op te blijven. Hiervoor zal de reclassering in de toekomst specifiek aandacht hebben, zodat kennis en werkprocessen op peil blijven en waar nodig worden verbeterd.

Tot slot is het niet aan mij om opiniemakers en media te recenseren die een andere indruk wekken over de werkwijze van de reclassering.

⁴ S. Fazel, A. Sariaslan & T. Fanshawe, 'Towards a More Evidence-Based Risk Assessment for People in the Criminal Justice System: the Case of OxRec in the Netherlands', *European Journal on Criminal Policy and Research* 2022, afl. 28, p. 397-406.

Vraag 9

In hoeverre acht u het verantwoord om bewezen risicofactoren te schrappen uit angst voor vermeende discriminatie?

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Sancties Extramuraal

Vraag 10

Kunt u aangeven of het verwijderen van bepaalde variabelen gevolgen heeft voor de nauwkeurigheid van de voorspellingen?

Datum
4 maart 2026

Onze referentie
7214309

Vraag 11

Is onderzocht wat de impact op recidivecijfers kan zijn wanneer risicomodellen worden afgezwakt?

Antwoord op vragen 9, 10 en 11

In het verbetertraject van de reclassering wordt onderzoek gedaan naar eventueel discriminerende elementen in de OxRec. Variabelen in de betreffende algoritmes worden alleen verwijderd als deze leiden tot een ongerechtvaardigd onderscheid (discriminatie). Ik kan hierop niet vooruitlopen.

Vraag 12

Hoe weegt u het belang van publieke veiligheid tegenover zorgen over indirecte discriminatie?

Antwoord op vraag 12

Beide belangen wegen zwaar en zijn verenigbaar. Ik wil recht doen aan beide belangen. Een verantwoorde risicotaxatie beschermt de samenleving en voorkomt dat mensen op bepaalde gronden ongerechtvaardigd zwaarder worden aangepakt.

Vraag 13

Zijn er concrete gevallen bekend waarin mensen aantoonbaar onterecht zwaarder zijn bestraft door algoritmische inschattingen?

Antwoord op vraag 13

Nee. In eerder genoemde beleidsreactie wordt dit toegelicht.⁵

Vraag 14

Deelt u de zorg dat politieke correctheid zwaarder kan gaan wegen dan veiligheid?

Vraag 15

Hoe gaat u voorkomen dat criminelen profiteren van afgezwakte risicotaxaties?

Antwoorden op vragen 14 en 15

Zie de antwoorden op vragen 2 en 12.

⁵ Kamerstukken II 2025/26, 29270, nr. 162.

Vraag 16

Worden slachtoffers en hun belangen expliciet meegewogen in deze discussie? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Sancties Extramuraal

Antwoord op vraag 16

Het slachtofferperspectief wordt in het verbetertraject van de reclassering meegenomen. Slachtofferbewust en herstelgericht werken zijn al vaste en belangrijke onderdelen van het reclasseringswerk. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het betrekken van slachtofferbelangen in een reclasseringsadvies, zoals het adviseren van veiligheidsmaatregelen (contact- en locatieverbod).

Datum

4 maart 2026

Onze referentie

7214309

Vraag 17

In hoeverre worden politie en reclasseringsprofessionals betrokken bij aanpassingen van deze systemen?

Antwoord op vraag 17

De maatregelen in het verbetertraject zien op aanpassingen van de algoritmes die de reclassering bij risicotaxatie hanteert. Bij dit traject worden ook reclasseringswerkers betrokken. Daarnaast betreft de reclassering ook de wetenschap en andere deskundigen op dit terrein. De reclassering informeert de ketenpartners tijdig en betreft hen zo nodig in het verbetertraject.

Vraag 18

Bent u bereid transparant te maken welke variabelen worden gebruikt en waarom?

Antwoord op vraag 18

Alle variabelen van de OxRec, zoals de reclassering die heeft geïmplementeerd, staan genoemd in bijlage E van het Inspectierapport.

Vraag 19

Kunt u garanderen dat het voorkomen van recidive leidend blijft bij eventuele herzieningen van deze systemen?

Antwoord op vraag 19

Zie de antwoorden op vraag 2 en vraag 12.

Vraag 20

Bent u bereid de Kamer te informeren over de effecten op veiligheid wanneer wijzigingen in algoritmen worden doorgevoerd?

Antwoord op vraag 20

In de beleidsreactie is aangegeven dat uw Kamer naar verwachting in het najaar van dit jaar wordt geïnformeerd over de opvolging van de aanbevelingen. Dit punt zal daarin worden meegenomen.